Sahlgrenska Universitetssjukhuset
Sektionen för hematologi och koagulation

INFORMATION & SAMTYCKE

# Stamcellsaferes, barn & ungdomar

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

# Stamcellsaferes, barn & ungdomar

## Inledning

Blodbildande stamceller finns i benmärgen där de ger upphov till alla typer av blodkroppar. För att kunna genomföra en autolog stamcellstransplantation måste stamceller samlas in och detta kan göras från blodet. Med hjälp av tillväxtfaktorn G-CSF svämmar stamceller ut från benmärgen till blodet. Detta inträffar ungefär två veckor efter en cytostatikabehandling. Själva insamlingen (skörden) görs med hjälp av en speciell maskin. Detta kallas för *aferes* och betyder *ta bort* på grekiska.

## Så här går det till inför en stamcellsaferes

På Barncancercentrum ges en cytostatikabehandling, ungefär två veckor före beräknad aferes.
Några dagar senare börjar du ta G-CSF dagligen tills dess att aferesen är gjord.
G-CSF ges som en injektion i magen eller på låret. Du kan välja om du vill sticka dig själv eller få hjälp av någon anhörig eller sjukvårdspersonal.
G-CSF stimulerar blodbildningen och ökar antalet stamceller i blodet. Dosen ordineras av din läkare på Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus.

## Obehag och biverkningar

Biverkningar av G-CSF i form av värk i muskler och skelett, huvudvärk eller trötthet kan förekomma under några dagar. Prata med din läkare om eventuell smärtlindring. Skulle du få feber eller om något annat inte känns bra, kontakta alltid ansvarig läkare. .

## Blodkärl

För att få tillräckligt bra blodflöde till maskinen och kunna genomföra aferesen behöver man oftast sätta en dialyskateter (CDK) som du har några dagar till dess att aferesen är klar. En CDK är lite kraftigare än en vanlig CVK. Har du bra blodkärl i dina armveck kan perifera venkatetrar, s.k. PVK: er, användas om du samtycker till detta. Aferessjuksköterskan kontrollerar detta innan det är dags för aferes.

## När är det dags för aferes?

Dina blodvärden kontrolleras enligt ett speciellt schema. Detta samordnas av Barncancercentrum. Alla provsvar kommer att meddelas till Aferesmottagningen och utifrån provsvaren bestäms när det är dags att samla in stamcellerna.

## Hur går en aferes till?

Aferesen genomförs på Barncancercentrum. Är du 15 år eller äldre finns möjligheten att göra aferesen på Aferesmottagningen/Hematologen, Sahlgrenska.
Du kopplas till aferesmaskinen via CDK: n eller perifera venkatetrar i armvecken. Blodet passerar genom maskinen via en centrifug där stamcellerna separeras ut och samlas upp i en separat påse. Processen tar 3-5 timmar och kan upprepas flera dagar efter varandra om det skulle behövas.
Själva aferesen gör inte ont, men man kan ibland känna stickningar i läpparna. Detta beror på tillfällig kalkbrist i blodet. Besvären försvinner snabbt när man får kalk tillfört.

## Råd och tips

Det går bra att äta under tiden och det finns möjlighet att se på TV. Ta gärna med din dator om du vill spela spel eller annat för att få tiden att gå.
Anhöriga är naturligtvis välkomna att vara med under aferesen.

Om du har funderingar eller frågor tveka inte att kontakta:
Aferessjuksköterskorna 031-342 73 70 (7.30–16). Vårdavd. 322 031- 343 45 22 dygnet runt

**VÄLKOMMEN!**
**Aferesmottagningen**

## Informerat samtycke inför autolog stamcellsskörd och stamcellstransplantation för barn <18 år

För att vi skall genomföra den planerade autologa stamcellsskörden samt stamcellstransplantationen är det nödvändigt att du/ni bekräftar och godkänner den information som givits samt accepterar de åtgärder som beskrivs i denna information och som givits muntligt. Det är viktigt att du/ni förstått informationen och fått möjlighet att ställa frågor. Sammantaget kallas detta ett *informerat samtycke***,** som du/ni givetvis kan ta tillbaka senare utan att behöva ange något skäl.

1. Jag/vi har tagit del av skriftlig och muntlig information om stamcellsinsamling och stamcellstransplantation.
2. Jag/vi har fått information om provtagningar och undersökningar i samband med stamcellsinsamling och stamcellstransplantation samt om för min del både fördelar och eventuella risker.
3. Jag/vi har fått information om att jag kan få besked om provsvar och undersökningsresultat.
4. Jag/vi samtycker till stamcellsinsamling och behandling i samband med den.
5. Jag/vi samtycker till den planerade autologa stamcellstransplantationen.
6. Jag/vi samtycker till att uppgifter rörande min stamcellsinsamling och transplantation journalförs och rapporteras till lokala samt nationella och internationella register.
7. Jag/vi samtycker till att uppgifter om min utredning och provsvar överförs med fax
8. Jag/vi har fått information om att mina personuppgifter behandlas enligt dataskyddsförordningen GDPR

**Med underskrift ger jag (patienten om möjligt)/Vi (vårdnadshavare) samtycke till det som är angivet ovan:**

| | |
|---|---|
| Datum | Datum |
| Namnteckning Vårdnadshavande | Namnteckning Vårdnadshavande |
| Namnförtydligande | Namnförtydligande |

Datum

Namnteckning patient och personnummer

Namnförtydligande

Muntlig information given av: ……

*Informerat samtycke lämnas till Aferesmottagningen på Hematologisektionen Sahlgrenska och ska scannas in i patientens journal.*